

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTA BISERICĂSCĂ - CULTURALĂ

ORGANUL OFICIAL AL EPARHIEI ORTODOXE ROMÂNE A ARADULUI

Înțelesul dreptului de vot în biserica noastră.

În articolul 37 din Statutul și Legea bisericească se spune: „Toți bărbații majori, de sine stătători, nepătați și cari își îndeplinesc datoriile lor morale și materiale față de biserică și așezămintele ei, sunt membrii ai parohiei și compun adunarea parohială. Adecă toți parohienii susceptuți în lista membrilor adunării parohiale au dreptul ca prin vot să decidă în bună parte asupra vieții externe a bisericii și fiindcă externul stă în legătură strânsă cu internul, indirect au influință și asupra problemelor pur sufletești în biserică.

Legiuitorul în chestiuni bisericești a fost condus de cele mai curate și înțelepte intenții când a făcut legea, fiindcă a voit, ca fiecare creștin ortodox român să-și deie toată contribuția sa cu cel mai bun gând la deslegarea diferitelor probleme.

Creștinii ortodocși își manifestă mentalitatea creștină prin vot.

Votul este măsura de greutate prin care cântărim tot ce se petrece în biserica noastră. Prin vot hotărâm în ce măsură vrem să contribuim materialmente la susținerea bisericii noastre. Prin vot alegem oamenii cari se șeadă și se lucreze în corporațiunile noastre bisericești.

Prin vot ne alegem părinții sufletești, cari să se roage pentru noi lui D-zeu și să ne conducă la fericire. Prin vot decidem asupra carității creștine etc.

Prin vot strecurăm, ca printr'un filtru minunat, tot aceea ce gândim, ce voim și ce dorim. Prin vot se fac toate și nimic din ce s'a făcut fără vot nu s'a făcut.

Dar ce este votul?

Dacă un mare francez a spus, că stilul este omul, cu drept cuvânt putem spune și noi

„din experiență“ că votul este omul. În vot se manifestă întreaga cultură intelectuală a unui om, dar mai ales cultura inimii lui. Votul este cea mai bună și cea mai evidentă dovadă despre interiorul omului, dânsul rezumă și cuprinde în sine toată comoara de gândire și de simțire a unui om. Votul, prin urmare, este cea mai veridică manifestare a sufletului omenesc.

Prin vot spui D-ta și D-lui ce crezi, ce e bine, frumos și just în această lume.

În viața cea dinafară de biserică, unde circulă atâtea teorii câte vrei, nu ne interesează dacă votul, aceasta măsură modernă a sufletului, obligă pe votant în conștiință și ori de este obligat votantul se reflecteze cu bucurie sau durere asupra urmărilor votului său, dar în biserică votul este cu totul de altă natură.

În biserică votul este pur și simplu o încorporare a mentalității creștine. Prin vot ți-ai arătat sufletul cât este de creștin, ori cât nu este de creștin. În biserică votul este un mijloc de a-ți liniști ori de a-ți tulbura conștiința.

Votul în biserică nu poate eși, dacă este vot creștin, din marginile așezate de marele apostol Pavel, carele zice. „Toate îmi sunt permise, dară nu toate îmi folosesc, toate îmi sunt permise dară nu toate edifică“. Pentru dreptul de vot avem aceeași expresiune în și afară de biserică, dar nu acelaș senz.

În biserică votul tău va fi judecat în rând cu alte fapte la judecata din urmă, la care ori te vei preamări ori te vei osândi. Votul în biserică este ori o slujbă adusă lui D-zeu ori o hulire a rânduelilor Lui. De aceea în rândul problemelor bisericești trebuie să așezăm și interpretarea corectă a votului în biserică, dacă dânsul este o chestie de suflet.

Nu poți vota în biserică fără să nu-ți angajezi conștiința imediat, fiindcă votul tău ori edifică cele sufletești ori le strică. Votul

tău nu este indiferent, fiindcă dânsul contribuie ori la respectul virtuților ori la cufundarea în primitivitatea și sălbăticia vieții.

Să exemplificăm importanța votului în biserică în acel punct, unde el este mai decisiv pentru viața bisericii și a vieții religioase, la alegerea de preot. Îți dai votul pentru cel mai vrednic de a sluji în fața altarului, după pregătirile lui, munca și caracterul lui, înseamnă, că ridici moralul și munca preoțimel, îți dai votul după considerațiunile de altă natură, înseamnă că ai aplicat un cântar fals la prețuirea păstorului sufletească și ai lovit în zelul, în râvna, în dreptatea și dragostea celor ce vor să fie păzitorii Altarului și chiar prin votul tău ai tras o lovitură grea bisericii însăși, de care trebuie să ne apropiem cu frica lui D-zeu, cu credință și cu dragoste. Dela votarea aceasta, căreia nu-i dăm importanța cuvenită, să încep toate nenorocirile.

Ai votat pe preot cu indiferență sau interes, așa ai să și-l plătești și să-l și cinstești și să-l și ajuți în munca lui grea.

Se votează în toată lumea, adevărat, dar dacă votul este lăudat și preamărit mai mult decât serul contra diferiei sau contra turbăciunii, nu mai puțin adevărat este, că votul folosit ori cu neînțelegere ori cu reacredință poate să fie fatal, fiindcă prin vot așa de ușor poți așeza fiecare valoare la locul ei sau chiar să faci inversarea valorilor, așezând valoarea cea mai înaltă mai din jos și viceversa, valoarea cea mai slabă pe treapta cea mai de sus.

Votul este ceva bun și frumos. Așa ne spune spiritul timpului de azi. Se poate. Dar două lucruri sunt clare. Nu se poate să concepi votul în biserică în felul cum se concepe dânsul în afară de biserică, unde nu există „judecata din urmă” ci numai „Luft” și filosofia la modă.

Și al doilea, acest vot trebuie explicat și luminat până în temeiurile sale cele mai adânci și cu urmările sale pentru o conștiință creștinească.

Votul, acest scump copil al timpului nostru, trebuie să rămână în marginile sale rânduite de D-zeu, fiindcă cu votul, ori cât ar fi el de vot, dacă se lovește de rândulala omească, nu ai să te ridici ci să te sfărâmi și încă în mărunte țândări.

Dr. Ștefan Cioroianu
protopop.

Sfințirea biserici „Sfântul Gheorghe” dela spitalul județian din Arad.

Duminecă în 11 Iunie a. c. P. S. Sa Episcopul nostru Grigorie — în cadrul unei sărbători evlavioase, a stințit o nouă biserică pentru Românii din orașul Arad. Noua biserică este în corpul spitalului județian. Are intrare din strada Ghiba Birta. Acest lăcaș de închinare românească va forma de acum înainte o puternică temelie a sufletului românesc aici la frontiera de vest a patriei. Oricine o cercetează, rămâne frapat de frumusețea sculpturii iconostasului, de pictura superioară ce împodobește pereții și iconostasul, de intensitatea luminei electrice și de covoarele și obiectele frumoase cu care este înzestrată.

Pregătirea sfințirii s'a început Sâmbătă seara la ora 7, când părintele Draja Teodor dela episcopie a săvârșit Vecernia după tipicul Rusaliilor.

Duminecă dimineața la ora 9 și $\frac{1}{2}$ P. S. Sa Episcopul Grigorie a fost condus la noua biserică cu procesiune dela locuința directorului dela spital Dr. Moldovan Ioan. Drumul până la biserică a fost presărat cu iarbă verde, iar interiorul ei a fost împodobit cu flori și verdeață.

După așezarea sfințelor moaște în prestol, spălarea, stropirea lui cu aghiazmă, vin și ungera cu sf. mir, s'au cefit cele trei evanghelii prescrise, afară, în dreptul sf. altar și celor două strane.

Apoi s'a început sfânta liturghie, pontificând P. S. Sa, asistat de consilierul M. Păcățian, protopopul Aradului Tr. Vajianu, protopop S. Stana, preotul acestei biserici, preotul A. Pârșu și diaconul M. Măcinic. Răspunsurile liturgice și strana au fost ținute de corul Academiei teologice din Arad. Biserica a fost arhiplină de un public select din Arad, între cari am remarcat pe generalul Banciu, general pensionat Vlad, primarul Dr. Bojioc, avocatul Dr. Iancu, Arhimandritul Dr. I. Suci, rectorul Academiei Teologice Dr. T. Botiș, directorul liceului de băieți A. Crișan, Clin Popa, Dr. M. Mărcuș, Colonel Brătoianu, Dna Dr. Ștefan Cicio Pop, Dna protop. Stana, Dna Dr. Burdan, Dna Dr. Aurelia Petran, Dna Bucurescu, Dna Dr. Popovici, Dr. Gh. Sârbu cu Dna, Dr. Nemet, Dșoara Bogdan, Dr. Ioan Moldovan cu Dna, Alexandrescu Teodor, Remus Moldovan, Givulescu cu Dna, Ludoșan, Dr. Cornel Radu cu Dna, Dr. Cosma Dtrie, Dr. Cucu, Dr. Chindler cu Dna, Dr. Schmidt cu Dna, Dr. Șerban, Dșoara Dr. Mustăcescu, Dr. Siiartău Pavel, Dr. Țiriac, Dr. Gh. Blaj cu Dna, Gh. Vlas cu Dna, Dr. Santai cu Dna, preoteasa Văd. Santai, Julian Lucuța director școlar, Vasile Mircea cu Dna, Dumitru Giulan cu Dna, Dumitru Daul cu Dna, Eugen Serb cu Dna, Teofil Șbârcea cu Dna, Dșoara Cornea Ana, Dșoara Virginia Stana, A. Negură, Dl Binea Marius, Dșoara Capota, Dșoara Blăgoi, Gheorhe Șulea, Dl Victor Pop, Dșoara Eugenia Păun, Sava Ștregariu preș. Camereii muncii și încă alți mulți. Dl general C. Antonescu și-a scuzat absența dela sfințire prin următoarea scrisoare:

Prea onorată Epitropie,

Am primit invitația ce ați binevoit a-mi face la sfințirea bisericii dela Spitalul Județean Arad, și vă mulțumesc călduros pentru atențiune. Sunt foarte mândrul

că nu voi putea participa la această sfântă sărbătoare, întru cât chiar astăseară părăsesc Aradul. Astfel fiind, vă rog să mă scuzați, dacă cu toată dorința ce aș fi avut nu pot profita de binevoitoarea Dvoastră invitație.

Vă exprim marea mea satisfacție, văzând că se întemează un nou focar al credinței strămoșești pentru sprijinirea sufletească a credincioșilor din această localitate și vă urez din toată inima cea mai deplină reușită.

Vă rog a primi, prea onorați Epitropi, expresiunea sentimentelor celor mai alese ce vă păstrează.

Arad, 9 Iunie 1933.

General Antonescu.

La priceasnă părintele protopop S. Stana, preotul acestei biserici, a făcut P. S. Sale următorul raport:

Prea Sfințite Domnule Episcop,

Sfânta zi de astăzi este, pentru direcțiunea spitalului județean, pentru personalul de serviciu, pentru bolnavii, ce și caută sănătatea aici și pentru modesta mea persoană, un praznic de îndoită bucurie. Căci acum se înfăptuiesc strădanile noastre de opt ani, ca să avem aici un lăcaș de închinare ortodoxă și românească.

Ne închinăm și mulțumim cu smerenie Bunului Dumnezeu, că a încoronat, cu succes frumos, dorințele noastre. Mulțumim cu dragoste de fii credincioși P. Sf. Voastre, pentru intervențiile repetate, făcute la fofurile cu cădere, cari ne-au cedat nouă românilor această biserică.

Să-mi dați vot, Prea Sfințite, ca să arat pe scurt istoricul postului de preot-duhovnic dela acest spital, a modulul cum am luat în primire biserică această, cum s'a înflințat parohia spitalelor, precum și despre activitatea mea pastorală, decând îndeplinesc acest post.

Postul de preot-duhovnic

Problema îngrijirii sufletești a nenorociților, cari zac pe patul de suferințe în spitalele din orașe, a preocupat Biserica noastră din Ardeal, încă înainte cu zeci de ani. Această îngrijire însă, sub opreslunea stăpânirei streine, s'a restrâns în marginile posibilității, căci pe de o parte biserică noastră nu putea activa din cauza neajunsurilor materiale, iar pe de altă parte, ne erau ostili și statul și catolicismul, cari nu ne lăsau să pătrundem în instituțiile unde ei făceau prozelitism pe o scară întinsă.

Indată însă după înfăptuirea unității noastre naționale, biserică noastră din Ardeal, prin organele sale de conducere, a luat dispoziții, ca să se intensifice îngrijirea sufletească a credincioșilor noștri plasați în diferite instituții de asistență socială de prin orașe. Cu deosebire s'a simțit necesitatea acestei dispoziții cu referire la bolnavii dela spitale, căci cei ce sunt în dureri și suferințe, simțesc mai mult trebuința mângălerii sufletești.

În spitalul județean din Arad se perindă anual o mulțime de bolnavi, atinși de diferite boli. Acești

sărmanii, ce se sbat în chinuri trupești și sufletești, așteaptă, cu mare sete și cu ochii plini de lacrimi, mângăierea preotului, care rostește o rugăciune de însănătoșire la căpătâiul lor, sau le alină durerile cu o vorbă de îmbărbătare. Trebuie știut că cel mai mulți dintre indivizii ce împopulează spitalele dela orașe, sunt naufragiații societății, veniți dela sate și cufundați în mormânta destrăbălării dela orașe. Chemarea sublimă a Bisericii este, să mângăie pe cei ce sufăr și să îndrepte pe cei decăzuți, că leșind din spital, să înceapă o viață nouă, fapt prin care se vor salva multe existențe familiare.

Bazat pe aceste considerații, P. V. Constistor mitropolitan din Sibiu, actul Nr. 114 din anul 1922, învătă episcopiiile sufragane să sistematizeze posturile de duhovnici la spitalele din orașe, iar unde sunt centre eparhiale, „păstorirea sufletească la aceste așezăminte s'o încredințeze preoților din gremiu". Se cuvine mai departe, zice P. Ven. Constistor mitropolitan, să se inițieze demersuri și în direcțiunea, ca aceste așezăminte să fie înzestrate cu altare, la cari să se slujească și sfânta liturghie. Adunarea eparhială din Arad, prin concluzul 67 din anul 1922, învătă Consiliul nostru eparhial să se îngrijească de sistemizarea alor două posturi de preoți la institutele de asistență socială din Arad. Cauza se dă spre studiere Părintelui protopop Traian Vațian, care prin actul Nr. 780 din 25 Iulie 1922 raportează că la spitalul județean sunt anual 2000 de bolnavi ortodocși, cu media de 200 la zi. La spitalul de copii sunt anual 700 cu media de 70, iar la institutul obstetric sunt anual 1200 de femei bolnave. Deci propune numirea unui preot duhovnic la aceste institute, „căci bolnavii adăpostiți acolo reclamă o îngrijire sufletească, pe care preoțimea parohială din Arad nici decum nu le-o poate da". Consiliul nostru eparhial, în ședința dela 22 Decembrie 1922, sistematizează două posturi de preoți duhovnici, unul la spital și altul la penitenciar. Și cu adresa Nr. 2298 din anul 1922 a cerut Ministerului de Culte, ca să ia în buget dotarea acestor posturi. Ministerul Cultelor cu adresa Nr. 3982 din 1923 încunoștințează episcopia noastră că, în lipsă de prevederi bugetare, nu poate plăti pe cei doi preoți. Deci numirea unui preot la spitalele din Arad se amână până în 29 Octombrie 1924, când directorul spitalului județean, Dr. Ioan Groza înaintează o cerere episcopiei noastre, în care spune: „Direcțiunea spitalului județean constată cu durere că, în vreme ce diferitele confesiuni fac tot posibilul pentru mângăiere bolnavilor din acest spital, biserică dominantă face prea puțin pentru credincioșii săi, căci preotul ortodox abia cercetează spitalul nostru de 3 ori pe an". Roagă deci sf. episcopie, să le trimită un preot modest, fără pretenții materiale, care să organizeze serviciul religios, așa ca și în acest institut să albă credincioșii ortodocși fericirea de a asculta serviciile divine ale bisericii noastre". Consiliul

nostru eparhial, în ședința din 6 Noemvrie 1924, sub prezidiul jericitului Episcop Ioan I. Papp, m'a numit pe mine de preot-duhovnic la spitalele: Județean, de copii și Obstetric, cu retribuția ce îmi va acorda Statul ori eforia spitalelor.

În 10 Noemvrie 1924 direcțiunea acestui spital m'a pus la dispoziție o cameră și o masă pentru organizarea capelei. Cu o sumă de bani dela Prefectura județului și cu diferite ajutoare primite dinafară, am aranjat capela în care am servit la început Utrenia și mai târziu și sfânta liturghie.

În acest restimp scaunul episcopesc din Arad devine vacant și în 12 Iulie anul 1925 este ocupat de Prea Sf. Voastră, în vreme ce noi ortodocșii trebuia să ne mutăm cu capela dintr'o cameră în alta, după cum cereau trebuințele spitalului, romano-catolicii dispuneau aici de această biserică și încă de o capelă în interiorul spitalului.

Biserica.

În grija mare, ce P. S. Voastră ați avut de îngrijirea suflătească a românilor de aici, din momentul ce ați ocupat tronul episcopesc din Arad, cu adresa Nr. 3087 din Septemvrie 1925, ați cerut Ministerului Sănătății Publice și celui de Culte ca să cedeze această biserică pe seama cultului nostru ortodox. Concomitent cu aceste adrese ați făcut intervenții personale la Onoratul Guvern al țării, în cauza aceasta. Rezultatul a fost că On. Minister al Sănătății Publice, cu adresa Nr. 44264 din 3 Decemvrie 1925, comunică episcopiei noastre, că cedează biserică din corpul spitalului județean, în folosința cultului ortodox-român.

După multe și grele obstacole, întâmpinate de rezistența celor ce foloseau această biserică, prin actul Nr. 442 din 22 Ianuarie 1926, P. S. Voastră, mulțumind lui Dumnezeu, că ne-a ajutat să avem o nouă biserică în Arad, ați dăruit acestei biserici un sfânt Anghim, precum și binecuvântarea, ca ea să poarte numele marelui Mucenic Gheorghe. Iar modestele mele persoane binecuvântarea de-a sfinți și oficia într'ansa sf. liturghie. Și în ziua de 24 Ianuarie 1926 am slujit aici — de față fiind directorul Dr. I. Groza, personalul de serviciu și o mulțime de bolnavi — cea dintâi liturghie românească. Menționez aci că această biserică a fost folosită de romano-catolici 99 de ani și jumătate.

La început m'am luptat cu neajunsuri materiale, căci nu aveam bani să procur prescuri, lumini, tămâie și alte obiecte necesare. M'am adresat On. Minister al Agriculturii ca să înzestreze și această biserică cu pământul necesar, de unde am primit răspuns că numai bisericile și parohiile recunoscute de stat pot primi pământuri dela reforma agrară.

Parohia.

Atunci m'am adresat inspectoratul sanitar, cu rugămintea ca să ceară Ven. Consiliu eparhial decre-

tarea celor trei spitale ca parohie de sine stătătoare. Acel Inspectorat, prin adresa Nr. 1472 din 1928, intervine la episcopia noastră, să decreteze de parohie cele trei spitale, — având ele anual un contingent de peste 5000 de bolnavi. Consiliul nostru eparhial, în ședința sa din 21 Martie 1928, cu concluzul Nr. 1762, decretează spitalele: Județean, de Copii și Obstetric, ca parohie de sine stătătoare. Iar Ministerul Cultelor, cu adresa Nr. 15.597 din 31 Martie 1928, recunoaște de facto înființarea acestei parohii.

În baza acestor decise, la cererea P. S. Voastre Comisia județeană de expropriere și Improprietărire, prin actul Nr. 4 din 1928, acordă acestei biserici 12 jughere, iar preotului 16 jug. pământ. Dar tot aceasta comisie, prin actul Nr. 398 din 1930, schimbă dectul de mai sus și lasă bisericii numai 5 jugh., iar preotului 12 jugh. pământ, astfel că acum am ajuns într'un impas greu, căci din folosul celor 5 jugh pământ nu putem susține această biserică.

Despre activitatea mea pastorală la cele trei spitale raportează următoarele: În capela improvizată și în această biserică în curs de aproape 9 ani am oficiat serviciul divin în toate duminicile și sărbătorile. În mai multe rânduri am făcut slujbe sfinte și în camerele bolnavilor dela cele trei spitale. Imbrăcat în ornate, am rostit ectenia mare cu intercalare pentru bolnavi, apoi am înălțat câte o rugăciune pentru însănătoșirea lor, iar studenții teologi, cari mă însoțeau, au cântat troparul „Apărătoare Doamne” sau altul. M'am întreținut cu bolnavii, mângâindu-i, dăruindu-le câte o carte sau ziare de conținut religios-moral, primite pentru acest scop dela P. S. Voastră. La sărbătorile Nașterii și Învierii Mântuitorului le-am adus și daruri în bani, tot dela P. Sf. Voastră. Încă în anul 1927 am întemeiat la fiecare din cele trei spitale câte o bibliotecă, constătătoare din 130 de cărți, din editura creștinului ortodox și altele. Apoi m'am interesat de mersul sântății bolnavilor, de relațiile lor familiare și de eventualele lor dorințe, ce le-aș putea îndeplini. Iar prin personalul de serviciu m'am îngrijit ca să nu intre la ei sectari cu cărți de prozelitism. La școala de moașe am propus religia și le-am făcut educație ca, în viața lor, să dea mână de ajutor preoțimii noastre și să contribuie la întărirea și sporirea neamului românesc. În curs de 9 ani, decând servesc la aceste trei spitale ca preot, am spovedit și împărțit cu sf. taine 2269 de creștini și am înmormântat 623, din cari 97% absolut gratuit. Cât privește partea materială a bisericii, în cursul activității mele de aici, am strâns la această biserică din arinda pământului și prin diferite colecte și donații, suma de 150.000 Lei. Donațiile în bani sunt următoarele: 1. Reuniunea femeilor române din Arad Lei 28043, 2. Prefectura județului Arad 8000 lei + 5000 Lei, 3. Consiliul eparhial din Arad 5000 lei, Prefectura județului Arad 10.000 lei, 4. Primăria orașului Arad prin dl Dr. Cornel Radu 10.000 lei,

5. Văduva Dr. Ștefan Albu 1000 lei, 6. Banca „Arădana“ 1000 lei, D-na Maria Dr. Botiș ajutor la cumpărarea unui potir. 7. Văduva Dr. Burdan din Ineu 1000 lei, 8. Dr. Cornel Iancu adv. în Arad 500 lei, 9. Preotul Ioan Hălmăgian din Igrîș 200 lei, Donații în obiecte sunt următoarele: Dl Dr. Ioan Moldovan directorul spitalului județean și familia, în amintirea regretatelor lor fiice Alma, un potir de argint, d-na Dr. Cornel Radu o cruce de metal, dl Lucian Ursu diriginte la poșta din Timișoara o cruce din metal, d-na Hortenzia Suciu, soție de perceptor Arad, o cădelniță, Iosif Popovici, funcționar la direcțiunea regională sanitară Timișoara, un analoghlon cu acoperitoare, Cornelia Stana, o perdea la ușile împărătești, eleva Gheorghina Stana 2 icoane, Ios. Busuioc un chivot, Virginia Mosuș stihare pt. copii, Ana Vuia din Săn-Nicolaul Mic 2 acoperitoare de analoghlon, văduva Ana Blaj, un stihar preoțesc și 2 acoperitoare pe sf. Prestol, Veta și Avram Cristea din Arad o acoperitoare de pluș pe analoghlon, d-șoara Aurica Țigu o măsură, d-șoara Ecaterina Crișan funcționară la Tipografia Diecezană din Arad, 2 ștergare pentru potir.

Rugăm pe bunul Dumnezeu să primească jertfa acestor donatori; morților pentru cari s'au făcut dăruirile să le dăruiască fericire cerească, iar celor din viață sănătate și mulțumire sufletească.

Sculptura iconostasului au executat-o măestri români Gheorghe Pantea și Dumitru Sărândan, ambii din Arad, iar pictura iconostasului și a pereților a făcut-o profesorul Iulian Toader din Arad. Constatăm deci, că aceasta sfântă biserică este înzestrată cât se poate de bine, cu obiecte trainice, bune și frumoase. La acest rezultat frumos am putut ajunge, grație concursului prețios dat mie totdeauna de d-nii: Dr. Ioan Groza fost director al sp. jud., Dr. Ioan Moldovan, actualul director al spitalului județean, Dr. Cornel Radu directorul Spitalului de copii, dl Vasile Mircea administratorul spitalului județean, membrii epitropiei parohiale, apoi dnii funcționari Sbârcea, Giulan și Barna și alți funcționari și creștini buni de aici. Mulțumesc din suflet surorilor călugărițe, cari m'au ajutat la înfrumusețarea acestei biserici. Imi țin de datorie să-mi reamintesc cu recunoștință de bunăvoința cu care părintele Păcățianu, referentul cauzelor bisericesti dela Consiliul nostru eparhial, și părintele protopop Traian Vașian au îmbrățișat totdeauna cauzele și dorințele juste ale acestei biserici.

De închelere rog prevedința divină, să dea, ca — asemenea lacului Vitezda — să fie aceasta biserică, veacuri de-a rândul, izvor de însănătoșare tuturor cari vor intra aici, ca să primească „apa cea vie“ a Domnului Hristos.

Asemenea rog providența divină, ca Prea Sf. Voastre, care ați câștigat, aici la frontieră, aceasta „cetate“ a sufletului românesc, și care prin activitatea prodigioasă, ce desvoltați pe toate terenurile vieții

noastre publice, a-ți creiat un nou curent de activitate în viața Bisericii românești, să Vă dăruiască ani mulți cu sănătate, ca muncind cu acelaș elan de însuflețire, să duceți destinele bisericii noastre spre culmele progresului și fericirea scumpel noastre patrii. Amin.

Iar P. S. Sa Episcopul Grigorie a rostit judicioasă predică pe care am publicat-o în numărul 26 al revistei „Biserica și Școala“. După împărțirea anaferei și sărutarea sfintei cruci, publicul a trecut în saloanele directorului Dr. I. Moldovan și administratorului V. Mircea. Tot pentru bucuria zilei personalul dela spitalul județean și bolnavii au primit cozonaci și beaură.

Vorbirea părintelui N. Țandăru prof. de religie, rostită la serbarea Societății Sf. Ecaterina, (liceul de fete) din Arad, ținută la 2 Aprilie 1933.

**Preasfințite Domnule Episcop!
Preacucernici Părinți!
Dreptcredincioșilor Creștini!**

Serbarea noastră era pregătită pentru praznicul Bunei Vestiri. Credem însă, că pe Fecioara Maria o putem cinsti totașa de bine și azi în ziua mărturisirii noastre.

În cununa cerească compusă din sfinții aleși ai Domnului, se deosebește o filință, care se distinge prin splendoarea specială a virtuților sfințeniei. E sfânta Fecioară Maria. O personalitate care s'a înălțat până la cea mai înaltă treaptă a meritelor creștine, culminând în perfecțiune. O comoară neprețuită de fapte săvârșite pentru mântuirea omenirii. O mijlocitoare între cer și pământ. Omul care-și caută mântuirea la Dumnezeu, află un protector cereșc în Fecioara Maria!

Dacă în cer avem un tată sfânt, un fiu sfânt, e natural să avem și o maică sfântă. Omul e ca un copil. Copilul, în căutarea unui sprijin și găsirea unei mângăeri, aleargă la mama înțelegătoare, care-l primește și mângăie cu duioșia inimii sale. Creștinul în vârtejul valurilor vieții caută o inimă simțitoare de mamă, la care să alerge și la care să afle mângăiere și scăpare. Aceasta e mama noastră a tuturor, care stă pe tronul cereșc, de unde ne privește și unde ne primește ca pe fiii săi, împărțindu-ne darurile sale de căteori le cerem. Mântuirea noastră e condiționată și de concursul sfintei Fecioare Maria. Doar ea e „începutul mântuirii“ prin distingerea de-a fi născut pe Mântuitorul. Biserica creștină a avut acest fapt în vedere, și la întocmirea așezămintelor noastre creștinești a instituit momentele de aniversare a sf. Fecioare, cari sunt prilejuri de fericire pentru noi. Avem sârbă-

tori în cari sărbătorim pe Maica cerească, a căror așezare în ciclul anului bisericesc este astfel potrivită că ne arată viața și activitatea ei ca o carte deschisă.

Să o căutăm în amănuntele vieții ei. O aflăm în orașul Nazaret, locul nașterii. În acest oraș, caracteristic prin simplitatea vieții și lipsit de confortabilul traiului, locuiau Ioachim și Ana, părinții Mariei.

O familie onestă, bine situată materialmente, distinsă prin poziția ei socială. Însă ceea ce ridică prestigiul acestei familii era faptul că se trăgea din casa lui David. Cei din această casă erau priviți ca un neam protejat de providența divină, cunoscută fiind îndeobște prorocirea, că din această seminție se va naște Mântuitorul. În urma nobilei descendențe familia lui Ioachim se bucura de toată stima și respectul societății, precum și de prioritate la conferirea de drepturi și onoruri. Deși se aflau în posesiunea acestor avantagii, erau nemângâiați și intristați, deoarece nu aveau copii. A nu avea urmași, după concepția acelor vremuri, era socotit ca ceva umilitor, mai mult, chiar dezastruos, ajungând la compătimirea celor buni și disprețul celor răi. O astfel de familie era socotită ca ursită peirii, pedepsită fiind de Dumnezeu pentru nevrednicia ei. Ioachim și Ana erau nenorociți, dar ca oameni de o exemplară religiozitate nu încetau de a se ruga Tatălui ceresc ca să ridice această ocară din casa lor și să le dăruiască un copil, făgăduind că-l vor dăruia Domnului. Rugăciunile nesfârșite și milosteniile lor fără de număr au aflat har la Cer. La vârsta înaintată a vieții, Dumnezeu le-a dăruit pe Maria, care văzu lumina într-o zi de Septembrie.

Vedem dar că Fecioara Maria a venit pe lume ca un rod al rugăciunilor stăruitoare și fierbinți, făcute de cei doi soți drepți și evlavioși. Și într-o mare măsură tot aceste rugăciuni au predestinat-o unei chemări atât de sublime. În familia lui Ioachim se produce o schimbare fundamentală. Intristarea dispare, îl la locul fericirea. Educația ficei preocupă de acum înainte toate indeletnicirile lor. Se năzuiesc să-i dea o creștere cât mai aleasă — o creștere în sfințenie. Până la vârsta de 3 ani e crescută în casa părintească. Apoi trece la o altă educație de origine divină. Părinții ei nu-și uită făgăduința de a o închina Domnului, — o duc la biserică. Aici îi întâmpină însuși arhiereul templului, care prela pe Maria și săvârșește ceremonialul de închinare, prin introducerea ei în „sfânta sfințelor“ — altarul bisericii. „Sfânta sfințelor era sanctuarul bine păzit ca să nu fie pângărit de încălcare omenească; în el intra numai arhiereul odată pe an. Stăm aici înaintea săvârșirii unei taine. E taina inaugurării sfintei Fecioare Maria în începerea rolului pe care l-a avut în fericirea neamului omenească. De acum rămâne la biserică, spre a fi crescută exclusiv în sfințenie. Acest eveniment important din viața Maicii Domnului biserică noastră îl sărbătorește în ziua de 21 Noiembrie.

Fecioara Maria e numai de 3 ani când e dedicată bisericii. Vedeți — zice ea copiilor — eu sunt numai de 3 ani și merg la biserică, luați exemplul de la mine și mă urmați, căci „voi veți fi fericiți ascultând de mine“. E și un avertisment pentru părinți ca să-și crească copiii în această direcție. E în interesul fiecărui părinte a face din copiii lui oameni buni. Având în vedere mediul social de azi, infectat de atâtea curente demoralizatoare, nu putem afirma că din micile odrasle s'ar putea crește ființe nobile numai sub înrâurirea lor. Biserica singură ne poate ajuta să străbatem prin drumul răutăților. Marele educator Rousseau zice: „tot ce iese din mâna creatorului este bun, dar degenerază în mâna omului“, înțelege prin aceasta că în etatea fragedă copilul e inocent în urma religiozității înăscute, dar când e încredințat educației omului păgân de azi, se strică. Prin urmare trebuie să albe în creștere continuitatea duhului autorului divin, ceea ce se poate prin instituția bisericii.

În casa Domnului a rămas sfânta Maria și mai departe. Era în grija preoților și pe zi ce trecea, creștea în vârstă, în dar și înțelepciune de la Dumnezeu. La vârsta de 15 ani părăsi templul și preoții o încredințară unei rudeni din Nazaret, bătrânului teslar Iosif. În casa acestuia ca cea mai harnică gospodină și ca cea mai evlavioasă fată, ajunse vârsta de 16 ani, când fu destinată menirii sale. Cu ivirea celor dintâi muguri a primăverii primi „Buna vestire“. Ingerul Gavril veni la dânsa și o salută cu cuvintele: „bucură-te cea cu dar dăruită, Domnul este cu tine“. Acest salut îngerec surprinse pe sfânta Fecioară și o puse în nedumerire. Ingerul îi spuse, că are misiunea de a-i împărtăși vestea că se va afla în starea binecuvântării de mamă și că va naște pe Mântuitorul lumii — pe Iisus. Fecioara Maria, care numai lui Dumnezeu îi știa slujii, primi această însărcinare cu voia Domnului, intonând rugăciunea: „Mărește suflete al meu pe Domnul și s'a bucurat Duhul meu de Dumnezeu Mântuitorul meu“. Tradiția spune că la despărțire ingerul i-a oferit o ramură de crin, ca simbol al inocenței și pururea fecioriei.

După acestea Fecioara Maria se retrage în liniștea singurătății unei camere, să-și petreacă zilele până la plinirea vremii.

Ajungând până la acest moment din viața Fecioarei Maria, încheiem o perioadă, perioada pregătitoare a rolului ei în opera de mântuire a omenirii intrând deacum în perioada împlinirii actelor de mântuire și a suferințelor ei.

Sosește plinirea vremii, când naște pe Mântuitorul Iisus Hristos. Ea nu poate avea liniștea și odihna femeii lehuze la căminul ei, de oarece porunca vremii o poartă la Vitfleem, unde aproape în mijlocul naturii e silită se supoarte suferințele surghiunitului. Fără murmur trecu peste această îndurare, căci trebuia să se împlinească prorocia lui Isala, care spune că Iisus

se va naște în Witleem. Trecând abea peste conva-lescență e supusă unei noi încercări. Micul Isus e urmărit de împăratul Irod, care-i voia moartea. Acest plan infernal fu descoperit lui Iosif și Maria de un înger, care le și puse în vedere modul de scăpare: fuga în Egipt noaptea. Când știm cât e de lungă calea din Palestina până în Egipt, ne putem închipui câte greutatea a trebuit să înfrunte în acea călătorie. Dar toate le-a răbdat numai să poată salva viața fiului iubit. Trecând peste aceste primejdii o aflăm din nou la Nazaret, ocupându-se numai de micul Isus, pe care caută să-l crească în spiritul duhului înțelepciunii lui Dumnezeu. În tot anul la praznicul Paștilor duce pe Mântuitorul la biserica din Ierusalim. În una din aceste călătorii a îndurat din nou fiorii unei suferinți. La întoarcerea din pelerinaj perde pe Isus, care era în vârsta de 12 ani. Plânge, aleargă în căutarea pruncului pe care-l găsește în biserică.

Incepându-și Mântuitorul activitatea, e nedespărțită de dânsul. E de față la săvârșirea minunii din Cana Galileii, unde contribuie cu sfatul său. Tot ea îndeamnă pe Mântuitorul la o dezvoltare cât mai largă a activității sale cu cuvintele: „cu astfel de fapte te arată lumii”, intenționând prin aceasta ca de darurile lui Isus să se bucure cât mai mulți. Timp de trei ani îl însoțește în tot locul, având soarta lui la inimă. Ne arată prin aceasta că femeia contribuie în luptă pentru viață, căci ea pe lângă împlinirea datorii femeine mai trebuie să fie și un stimulent spre acțiune și o încurajare în fața învingerii greutăților traiului. Viața trebuie animată, ca să fie o artă și nu un mecanism sec. Sufletul familiei, care dă această animație, e femeia.

Urmând mai departe viața Fecioarei Maria, vedem că în loc să aibă liniște și satisfacție pentru ostenețele de până acum, i-se măresc suferințele, prefăcându-se în adevărate chinuri. Cu începerea calvarului lui Isus începe și pentru dânsa un calvar.

Hotărârea fariseilor de-a prinde pe Mântuitorul, îl aduce o grijă dureroasă. Vestea arestării îi pricinuește o mare durere; judecarea la moarte o duce la disperare și sfâșierea inimei. În această stare de o adâncă desnădejde, aleargă cu părul despletit, să-și însoțească fiul pe calea durerilor. Biciuirile lui Isus îl săgeată inima, căderea sub povara crucii o înfrânge, pironirea pe cruce o zdrobește. Cu drept cuvânt ne poate adresa cuvântul prorocului Ieremia, prezis pentru suferințele ei: „O voi ce treceți pe cale, întoarceți-vă și vedeți că nu mai este durere ca durerea mea”. Cu toate acestea se reculege și cu calmul caracteristic creștinului asistă la Sfânta înmormântare. Prezicerea lui Isus că după trei zile se va scula, o înseninează și în dimineața „a treia, după înmormântare” își primește răsplata unei vieți sfinte de martir, când se revede cu Fiul înviat în mireasma florilor din grădina lui Iosif.

După înălțarea lui Isus la cer, rămase singură, se retrage în casa evanghelistului Ioan, unde a trăit până la sfârșitul vieții, ca o malcă bună și milostivă. Moare în vârsta de 59 ani, lăsând apostolilor să o îngroape în Getsmani. După trei zile îngerii o ridică în prezența apostolilor, cărora le adresează ultimul salut: „bucurați-vă că eu cu voi sunt în toate zilele” și o duc în cer, unde i-se dă cel dintâi loc între sfinți. Urmărind cartea „Vieții Sfinților” aflăm o mulțime de minuni săvârșite de Maica Domnului după mutarea sa de pe pământ la cer, cari toate culmină

în dărnicie, bunătate și milostivire.

Cu prilejul sf. sărbători de eri a „Bunei vestiri” am făcut acest istoric a vieții Fecioarei Maria — poate prea scurt. Am căutat însă să evidențiez mai mult faptele din viața ei, cari au înălțat-o la demnitatea de sfântă. Ca împărăteasa a cerului, Sf. Fecioară Maria nu așteaptă numai să o fericim și să-i cântăm osanale, ci ne oferă și din înălțime ajutorul său de mântuire; doar ea este aceea „care a împăcat cerul cu pământul și pe Dumnezeu cu omul, ea este bucuria celor drepti și nădejde celor păcătoși”. Deci e evident concursul ei la mântuirea noastră. Fecioara Maria ne iubeste, arată pentru noi bunăvoință și îndurare. Văzându-ne păcătoși, nu ne volestă moartea, ci ca să ne întoarcem și să fim vii. De acela ne grăește prin gura prorocului David: „cheamă-mă în ziua nevoiei tale și eu te voi ajuta”. În decursul unui an multe și felurile sunt neajunsurile noastre sufletești și trupеști. Participând la sf. sărbători ale Fecioarei Maria avem prilejul de-a o ruga să ne mântuiască din nevoi. Dar avem și datorințe la astfel de sărbători, căci în ele căutăm să ne înălțăm sufletește. Să aranjăm festivaluri religioase pentru glorificarea virtuților ei. Se cuvine acest cult Fecioarei Maria, ale cărei merite pentru fericirea noastră sunt capitale. În acest scop s'a aranjat și festivalul nostru de azi. Mă simt fericit că prin modesta mea contribuție am putut pune și eu o modestă floare în cununa ce i-o împletim la acest praznic. Și acum, de închelere, să o preamărim pe sfânta Fecioară Maria cu cântarea Irmosului duminical: „Cuvine-să cu adevărat să te fericim, Născătoare de Dumnezeu, cea pururea fericită și preanevinovată... cea ce ești mai cinstită decât Heruvimii și mai mărită fără de asemănare decât Serafimii, care ai născut pe Dumnezeu cuvântul, pe tine cea îndr' adevăr Născătoare de Dumnezeu, te mărim.

În fine Te rugăm Fecioară ascultă glasul rugăciunilor noastre a fiilor, tăi și: „Ușa îndurării tale deschide nouă bine cuvântată Născătoare de Dumnezeu fecioară, ca să nu perim cei ce nădăjdum întru tine, ci să ne mântulm prin tine de nevoi, că tu ești mântuirea neamului creștinesc”.

INFORMAȚIUNI.

Personale. Sâmbătă, în 1 Iulie a. c. P. S. Sa Episcopul nostru Grigorie, — fiind surmenat de munca grea dezvoltată în cursul anului, — a plecat să se recreze la Marienbad.

Dorim P. S. Sale să vină acasă deplin recreat.

BIBLIOGRAFIE.

Ortodoxiași Româanismul în trecu tul nostru, de Dr. Grigorie Comșa Episcopul Aradului, volum de 227 pagini. Prețul 50 lei, plus porto postal. Tiparul Tip. Diecezane. Arad, 1933.

Cea mai recentă lucrare a P. Sf. Episcop Grigorie al Aradului, cu titlul de mai sus, este o apologie documentată a rolului național al

ortodoxiei noastre dela începuturile ei și până în ziua de azi. Ceeace nu se găsește în cărțile de istorie, cea mai fericită îmbinare a unității de sânge și a unității sentimentelor cu concepția creștină, concretizată în atitudini precise, se manifestă în această lucrare.

Muncă stăruitoare a depus autorul pentru a fi de ajutor oamenilor credinței precum și celor ai științei, ori de câte ori este vorba să se documenteze concret asupra rolului național al ortodoxiei, ajunge titlul unor capitole ca să vedem importanța cărții: Ortodoxia la leagănul neamului nostru, rolul ei la întemeierea principatelor, pe vremea lui Ștefan Cel Mare, salvarea Românilor prin biserică în cursul veacurilor, românismul ortodoxiei pe vremea lui Mihai Viteazul etc.

Captivante sunt expunerile despre menținerea Românilor prin vlădici persecutați, despre Românismul mitropolitului Varlaam și altor mitropoliți ai Moldovei, despre ortodoxie ca izvor al dreptului românesc, rolul preoților în revoluția lui Avram Iancu, a lui Tudor Vladimirescu, în revoluția din 1848, la Unirea Principatelor și în războiul mondial. Autorul se ocupă pe larg și de epoca lui Șaguna sub raport național, de rolul național al școalelor ortodoxe, de menținerea naționalismului prin biserică în Basarabia și Bucovina etc.

Orice om de luptă are nevoie de aceasta carte în cuvântări și predici. Serviciile acestei cărți sunt mari, mai ales că autorul aduce date precise și astfel înlătură obiceiul de a se vorbi numai în generalități de rolul național al Bisericii ortodoxe, care prin aceasta s'a învrednicit de recunoștința tuturor.

Internatul Diecezan ort. rom. de fete din Arad.

Aviz școlar pe anul 1933-34.

În internatul diecezan de fete se primesc eleve de naț. română, cari cercetează liceul de fete al statului din Arad și șc. sup. de comerț.

Taxa de întreținere 10.000 Lei, se va plăti la cassa consistorială ori la dir. Internatului în două sau 4 rate egale. La intrarea în internat trebuie achitat cel puțin 1 sfert din taxă și taxa de înscriere, medic și deteriorări.

Taxa pentru orele particulare de muzică (plan, vioară) se va plăti anticipativ pe 3 luni.

Taxa de înscriere 100 Lei, taxa de medic 300 Lei și deteriorări 100 Lei.

Tiparul Tipografiei Diecezane Arad.

Anunțurile pentru primirea în internat se vor face dela 1 Aug. la 1 Sept. Fiecare elevă va prezenta 1 Certificat școlar, de clasa absolvată; 2. Certificat medical, că este deplin sănătoasă și 3. Certificat dela comună că nu este acolo nici o epidemie.

Fiecare elevă se va îngriji de cărți și recvizite școlare. Dir. Internatului nu ia în privința aceasta nici un angajament.

Elevele vor aduce: 2 perini cu 4 fețe, 1 plapomă cu 2 cearșafe, 2 cearșafe și 1 acoperitoare de pat, toate acestea vor fi albe, rufăria de corp necesară, un covorel la pat, 6 ștergări, 3 șervete, 2 cârpe de păhare, 2 cârpe pentru lighian, 1 cârpă pentru bucătărie, care rămâne internatului, 1 ceașcă și 2 farfurii, tacâmuri, inel pentru șervet, podșor pentru tacâmuri, 2 păhare, 1 cârpă praf, piaptân rar și des, perie de dinți, de cap, de unghii, de haine și de ghetete, 1 păr, pantofi de casă, 2 păr. ghetete negre, 1 parapleu, 2 cutii pentru pieptene și perii, un lighean.

Fiecare elevă este obligată să albă uniforma școlii la care urmează, 2 șorțe negre cu mâneci, 2 șorțe albe, pelerina uniformă, pălărie de iarnă și primăvară. Toate acestea după modelul școlii.

Elevele să nu aducă obiecte de prisos.

Purtarea bijuteriilor și a altor obiecte de lux este interzisă.

Pentru banii lăsați la eleve, dir. int. nu ia nici o răspundere.

Elevele, cari rămân în restanță cu achitarea taxei, vor fi demise din internat în cursul anului.

Direcțiunea internatului diecezan de fete din Arad.

—□—

1—2

Licitație minuendă.

Parohia ortodoxă română din Susani (prot. Buteni) publică licitație cu oferte închise pentru edificarea bisericii, construcție de lemn, cu prețul de strigare Lei 140.750.

Planul și devizul de spese se pot consulta la oficiul protopopesic Buteni. La ofertă se va anexa și garanție de 5% numerar, ori hârtii de valoare recunoscute de stat. Termenul licitației este Marți 18 Iulie 1933, ora 10 a. m. în școala primară de stat din Susani.

Comitetul parohial își rezervă dreptul de a încredința lucrarea aceluși antreprenor care oferă mai multă garanție. Amatorii nu vor putea pretinde spese de călătorie.

Pentru consiliul parohial.

Ioan Bădescu preot.

Red. responsabil : **Protopop SIMION STANA**